

Зурев

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет медичний

(назва факультету)

Кафедра педіатрії

(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

" 01 " _____ 09 _____ 2024 р

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З ПРАКТИКИ

Факультет медичний, курс 5 _____

«ВИРОБНИЧА ПОЛКЛІНІЧНА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА. ПЕДІАТРІЯ»

(назва навчальної дисципліни)

Затверджено:

Засіданням кафедри педіатрії _____
Одеського національного медичного університету

Протокол № 1 від " 29 " _____ 08 _____ 2024 р.

Завідувач кафедри _____ (Микола АРЯЄВ.)
(підпис) (Ім'я, прізвище)

Перезатверджено:

Засідання кафедри педіатрії

Одеський національний медичний університет

Протокол № 1 від 26 08 2025 р.

Завідувач кафедри Микола АРЯЄВ

Розробники:

(вказати прізвища, наукові ступені, вчені звання та посади розробників; усі, хто викладають зазначену навчальну дисципліну, мають бути у числі розробників)
професор Микола АРЯЄВ, доценти: Віктор БІРЮКОВ, Лариса КАПЛІНА,
Людмила СЕНЬКІВСЬКА, Роман ПАПНКО, Максим ФЕДІН, Дарія КОЛОМІЄЦЬ,
асистенти: Віра Коропець, Любов БРАТКОВА _____

Примітка. У разі публікації методичних розробок як самостійної друкованої праці вчена рада факультету надає рекомендацію до друку за наявності двох рецензій, одна з яких зовнішня — від рецензента іншого закладу вищої освіти.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Практичне заняття № 1.2.3

Тема 1: Основні невідкладні стани у дітей (судомний і гіпертермічний синдроми, бронхоспазм, важкий напад бронхіальної астми, кетоацидотична кома, гіпоглікемічна кома, гостра серцева недостатність, стороннє тіло в дихальних шляхах, інфекційно-токсичний шок, гостра наднирковозалозна недостатність, ускладнення лікарської терапії: кропивниця, набряк Квінке, анафілактичний шок). Допомога при невідкладних станах у дітей. Участь у веденні поліклінічного прийому та в оформленні основних документів у роботі дільничного педіатра.

Практичне заняття № 4, 5, 6

Тема 2: Оцінка фізичного та нервово-психічного розвитку дитини. Оцінка показників артеріального тиску у дітей. Складання раціону харчування здорової дитини. Участь у системі патронажу за дітьми. Участь у веденні поліклінічного прийому. Участь у проведенні профілактичних заходів та диспансеризації дітей із захворюваннями різних систем організму. Проведення санітарно-просвітницької роботи. Оцінка статевого розвитку у дітей. Оцінка статевого розвитку хлопчиків та дівчат за шкалою Тенера. Діагностика затримки та передчасного статевого розвитку у дітей.

Практичне заняття № 7, 8, 9

Тема 3 Профілактичні щеплення у дітей. Показання і протипоказання до вакцинації. Вакцинація за умови порушення графіку щеплень. Несприятливі ситуації та ускладнення при щепленнях. Участь у проведенні вакцинації дітей в умовах поліклініки. Участь у наданні невідкладної допомоги дітям з несприятливими ситуаціями після вакцинації.

Практичне заняття № 10, 11, 12

Тема 4. Комунікативні навички за алгоритмом Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ), гібридний пацієнт. Надання медичної допомоги новонародженим дітям з проблемою годування (положення тіла матері під час годування), (положення дитини під час годування). Спілкування з матір'ю новонародженої дитини з жовтяницею. Спілкування з матір'ю новонародженої дитини з омфалітом.

Практичне заняття № 13, 14, 15

Тема 5. Комунікативні навички за алгоритмом Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ), гібридний пацієнт. Надання медичної допомоги дітям з гострою інфекцією вуха, з гострим тонзилофарингітом, ймовірно бактеріальним. Спілкування з матір'ю дитини хворої на кашель або гостре респіраторне захворювання, на пневмонію на ймовірну пневмонію.

Мета: Опанування здобувачем вищої освіти знань і формування елементів професійних компетентностей в галузі педіатрії з підрозділу виробнича практика:

Тема 1. Основні невідкладні стани у дітей (судомний і гіпертермічний синдроми, бронхоспазм, астматичний статус, кетоацидотична кома,

гіпоглікемічна кома, гостра серцева недостатність, гостра печінкова недостатність, інфекційно-токсичний шок, гостра наднирковозалозна недостатність, кровотечі, колапс, набряк легень, ускладнення лікарської терапії: кропивниця, набряк Квінке, анафілактичний шок). Допомога при невідкладних станах у дітей. Участь у веденні поліклінічного прийому та в оформленні основних документів у роботі дільничного педіатра.

Тема 2. Оцінка фізичного та нервово-психічного розвитку дитини. Оцінка показників артеріального тиску у дітей. Складання раціону харчування здорової дитини. Участь у системі патронажу за дітьми. Участь у веденні поліклінічного прийому. Участь у проведенні профілактичних заходів та диспансеризації дітей із захворюваннями різних систем організму. Проведення санітарно-просвітницької роботи. Оцінка статевого розвитку у дітей. Оцінка статевого розвитку хлопчиків та дівчат за шкалою Генера. Діагностика затримки та передчасного статевого розвитку у дітей.

Тема 3. Профілактичні щеплення у дітей. Показання і протипоказання до вакцинації. Вакцинація за умови порушення графіку щеплень. Неприятливі ситуації та ускладнення при щепленнях. Участь у проведенні вакцинації дітей в умовах поліклініки. Участь у наданні невідкладної допомоги дітям з несприятливими ситуаціями після вакцинації.

Тема 4. Комунікативні навички за алгоритмом Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ), гібридний пацієнт. Надання медичної допомоги новонародженим дітям з проблемою годування (положення тіла матері під час годування), (положення дитини під час годування). Спілкування з матір'ю новонародженої дитини з жовтяницею. Спілкування з матір'ю новонародженої дитини з омфалітом.

Тема 5. Комунікативні навички за алгоритмом Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ), гібридний пацієнт. Надання медичної допомоги дітям з гострою інфекцією вуха, з гострим тонзилофарингітом, ймовірно бактеріальним. Спілкування з матір'ю дитини хворої на кашель або гостре респіраторне захворювання, на пневмонію на ймовірну пневмонію.

Основні поняття:

Тема 1. Визначення поняття та клініки основних невідкладних станів у дітей (судомний і гіпертермічний синдроми, бронхоспазм, астматичний статус, кетоацидотична кома, гіпоглікемічна кома, гостра серцева недостатність, гостра печінкова недостатність, інфекційно-токсичний шок, гостра наднирковозалозна недостатність, кровотечі, колапс, набряк легень, ускладнення лікарської терапії: кропивниця, набряк Квінке, анафілактичний шок). Принципи надання допомоги при невідкладних станах у дітей.

Тема 2. Правила оцінки фізичного та нервово-психічного розвитку дитини. Алгоритм оцінки показників артеріального тиску у дітей. Складання раціону харчування здорової дитини. Оцінка статевого розвитку дівчат та хлопчиків за Танером.

Тема 3. Визначення поняття профілактичних щеплень у дітей. Визначення

показань і протипоказань до вакцинації. Складання графіку щеплень за умови його порушення. Визначення несприятливих подій та ускладнень при щепленні. Приймання участі в проведенні вакцинації дітей в умовах поліклініки. Участь у наданні невідкладної допомоги дітям з несприятливими ситуаціями після вакцинації. Оформлення щоденника та звіту.

Тема 4. Комунікативні навички за алгоритмом Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ), гібридний пацієнт. Надання медичної допомоги новонародженим дітям з проблемою годування (положення тіла матері під час годування), (положення дитини під час годування). Спілкування з матір'ю новонародженої дитини з жовтяницею. Спілкування з матір'ю новонародженої дитини з омфалітом.

Тема 5. Комунікативні навички за алгоритмом Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ), гібридний пацієнт. Надання медичної допомоги дітям з гострою інфекцією вуха, з гострим тонзилофарингітом, ймовірно бактеріальним. Спілкування з матір'ю дитини хворої на кашель або гостре респіраторне захворювання, на пневмонію на ймовірну пневмонію.

Обладнання: манекен дитини першого року життя, манекен для внутрішньом'язого, підшкірного та внутрішньошкірного введення, шприци, голки, антисептичні серветки, коробка для безпечної утилізації, рукавички. Номограми оцінки фізичного розвитку дітей від 0 до 2-х років, від 2-х до 5-ти років, від 5-ти до 18 років. Центильні номограми для оцінки зросту дітей від 1 до 18 років. Центильні таблиці для оцінки артеріального тиску у дітей.

Тривалість кожного заняття 2 години.

План:

1. Організаційні заходи (привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми).
2. Контроль опорного рівня знань:

Тема 1. Основні невідкладні стани у дітей (судомний і гіпертермічний синдроми, бронхоспазм, астматичний статус, кетоацидотична кома, гіпоглікемічна кома, гостра серцева недостатність, гостра печінкова недостатність, інфекційно-токсичний шок, гостра наднирковозалозна недостатність, кровотечі, колапс, набряк легень, ускладнення лікарської терапії: кропивниця, набряк Квінке, анафілактичний шок). Допомога при невідкладних станах у дітей. Участь у веденні поліклінічного прийому та в оформленні основних документів у роботі дільничного педіатра.

Тема 2. Оцінка фізичного та нервово-психічного розвитку дитини. Оцінка показників артеріального тиску у дітей. Складання раціону харчування здорової дитини. Участь у системі патронажу за дітьми. Участь у веденні поліклінічного прийому. Участь у проведенні профілактичних заходів та диспансеризації дітей із захворюваннями різних систем організму. Проведення санітарно-просвітницької роботи. Оцінка статевого розвитку у дітей. Оцінка статевого розвитку хлопчиків та дівчат за шкалою Генера. Діагностика затримки та

передчасного статевого розвитку у дітей.

Тема 3. Профілактичні щеплення у дітей. Показання і протипоказання до вакцинації. Вакцинація за умови порушення графіку щеплень. Несприятливі ситуації та ускладнення при щепленнях. Участь у проведенні вакцинації дітей в умовах поліклініки. Участь у наданні невідкладної допомоги дітям з несприятливими ситуаціями після вакцинації.

Тема 4. Комунікативні навички за алгоритмом Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ), гібридний пацієнт. Надання медичної допомоги новонародженим дітям з проблемою годування (положення тіла матері під час годування), (положення дитини під час годування). Спілкування з матір'ю новонародженої дитини з жовтяницею. Спілкування з матір'ю новонародженої дитини з омфалітом.

Тема 5. Комунікативні навички за алгоритмом Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ), гібридний пацієнт. Надання медичної допомоги дітям з гострою інфекцією вуха, з гострим тонзилофарингітом, ймовірно бактеріальним. Спілкування з матір'ю дитини хворої на кашель або гостре респіраторне захворювання, на пневмонію на ймовірну пневмонію.

3. Формування професійних вмінь, навичок (оволодіння навичками комунікації, клінічного огляду, визначення схеми лікування, проведення лабораторного дослідження тощо) оволодіння навичками:

1. Опитування, огляд і клінічне обстеження пацієнта
2. Оцінка фізичного розвитку дитини за сигмальними та центильними номограмами.
3. Оцінка нервово-психічного розвитку дитини
4. Розрахунок та складання листа харчування дитини
5. Надання допомоги при невідкладних станах у дітей
6. Пальпація шкіри, підшкірної клітковини, м'яких тканин, живота, судин.
7. Перкусія легень, серця, живота.
8. Аускультация легень, серця, живота.
9. Оцінка артеріального тиску за центильними номограмами відповідно зросту.
10. Оцінка стану свідомості.
11. Оцінка даних лабораторних досліджень (загальний аналіз крові, загальний аналіз сечі, печінкові проби, показники гемостазу, глюкоза крові, сатурація кисню, протеїни крові).
12. Надання невідкладної допомоги при основних критичних станах у дітей (бронхоспазм – введення ліків через спейсер, анафілактичний шок, судомний синдром, гіпертермічний синдром, стороннє тіло в дихальних шляхах у дитини старше 5 років)
13. Вміння визначати тактику профілактики інфекційних захворювань у дітей.
14. Навички організації проведення профілактичних щеплень у дітей.
15. Вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду пацієнта, демонстрація та відпрацювання навичок виконання маніпуляцій за переліком 5, інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах,

тренувальні вправи з діагностики найбільш поширених невідкладних станів у дітей.

16. Комуникативна навичка за алгоритмом Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ), гібридний пацієнт. Надання медичної допомоги новонародженим дітям з проблемою годування (положення тіла матері під час годування).
17. Комуникативна навичка за алгоритмом Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ), гібридний пацієнт. Надання медичної допомоги новонародженим дітям з проблемою годування (положення дитини під час годування).
18. Комуникативна навичка за алгоритмом Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ), гібридний пацієнт. Спілкування з матір'ю новонародженої дитини з жовтяницею.
19. Комуникативна навичка за алгоритмом Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ), гібридний пацієнт. Спілкування з матір'ю новонародженої дитини з омфалітом.
20. Комуникативна навичка за алгоритмом Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ), гібридний пацієнт. Надання медичної допомоги дітям з гострою інфекцією вуха.
21. Комуникативна навичка за алгоритмом Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ), гібридний пацієнт. Надання медичної допомоги дітям з гострим тонзилофарингітом, ймовірно бактеріальним.
22. Комуникативна навичка за алгоритмом Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ), гібридний пацієнт. Спілкування з матір'ю дитини хворої на кашель або гостре респіраторне захворювання.
23. Комуникативна навичка за алгоритмом Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ), гібридний пацієнт. Спілкування з матір'ю дитини, хворої на пневмонію.
24. Комуникативна навичка за алгоритмом Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку (ІВХДВ), гібридний пацієнт. Спілкування з матір'ю дитини хворої на ймовірну пневмонію.
4. **Підбиття підсумків:** клінічний практичний іспит (наприкінці практики).
5. **Список рекомендованої літератури** (основна, додаткова, електронні інформаційні ресурси):

Основна:

1. Клінічна педіатрія : навчальний посібник: у 2 т. Т. 2 / М. Л. Аряєв, Л. І. Сеньківська, Н. Г. Лотиш та ін. – Одеса : Олді+, 2025. – 222 с.
2. Неонатологія: підручник: у 3 т. / [Т. К. Знаменська, Ю. Г. Антипкін, М. Л. Аряєв та ін.]; за ред. Т. К. Знаменської. – Львів: Видавець Марченко ТВ. 2020, Т1. 407 с; Т2 .455 с.; Т3. 379 с
3. Педіатрія. Диференційна діагностика. Невідкладні стани. М.Л.Аряєв,

Н.В.Котова, О.О. Зелинський [та інш.]; за редакцією Аряєва М.Л., Котової Н.В. Одеса : ОНМедУ. – 2017. – 280 с.

4. Педіатрія. Диференційна діагностика. Невідкладні стани за редакцією Аряєва М.Л., Котової Н.В., електронне видання на компакт-диску.. – ОНМедУ. – 2017.

Додаткова:

1. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 18 липня 2024 року № 1259 СТАНДАРТ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ СЕРЦЕВО-ЛЕГЕНЕВА РЕАНІМАЦІЯ У ДІТЕЙ (базові та розширені заходи)
2. ЕКСТРЕНА МЕДИЧНА ДОПОМОГА: НОВИЙ КЛІНІЧНИЙ ПРОТОКОЛ (НАКАЗ МОЗ УКРАЇНИ ВІД 05.06.2019 Р. №1269).
3. Наказ МОЗ № 280 від 01.02.2019 «Положення про організацію та проведення профілактичних щеплень»
4. Наказ МОЗ України Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів № 958 від 23.04.2019.
5. Наказ МОЗ України Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів № 958 від 23.04.2019
6. Додаток до Уніфікованого клінічного протоколу первинної медичної допомоги «Інтегроване ведення хвороб дитячого віку». 2021.
https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2021/09/dodatok-do-ukpmd_ivhdv.pdf

Електронні інформаційні ресурси:

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / American Medical Association
3. www.oapn.od.ua- ГО "Одеська Асоціація лікарів-педіатрів та неонатологів"
4. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
5. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
6. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
7. www.gmc-uk.org- General Medical Council (GMC)
8. www.bundesaerztekammer.de – Німецька медична асоціація
9. https://www.who.int/workforcealliance/members_partners/member_list/ipa/en/ - Міжнародна асоціація педіатрів / International Pediatric Association (IPA).
10. https://ginasthma.org/wp-content/uploads/2024/05/GINA-2024-Strategy-Report-24_05_22_WMS.pdf GINA Global Initiative For Asthma. 2024
11. <https://kdigo.org/wp-content/uploads/2017/02/KDIGO-2021-Glomerular-Diseases-Guideline-English-LN-2024-Update.pdf> KDIGO 2021 Clinical Practice Guideline for the Management of Glomerular Diseases
12. <https://aamsmedacademy.com/> American Academy of Medical Sciences (AAMS)

13. <https://nam.edu/> The **National Academy of Medicine (NAM)**
14. <https://cutt.ly/utqqt7I> Підручник Нельсона з педіатрії - електронна книга Elsevier на VitalSource, 21-ше видання
15. <https://www.amazon.com/Averys-Neonatology-Pathophysiology-Management-Pathophysiology/dp/1451192681>